

2. **Suph, 0-10 2**

OP号は、左表の7Pトシ使用年度に、7月1日より8月31日まで、

Ձեզի ընծա՛յ, քաջ մարտիկներ,
Եղեգնեալ գրչով վրէժ երգեցի
Ընդ եղեգան փող բոց ելաներ:

Դ. ՎԱՐՈՒԺԱՆ

ԿԵՅՅԷ՝ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱԶԱՏԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՅՔԱՐԸ

ՈՒՇԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Մանօր.— Հայդուկը լույս կը տեսնէ Հ.Ե.Գ. անդամներու կամաւոր աշխատանքին իբրեւ արդիւնք: Հետեւաբար, որեւէ արտաքին նուիրատուութիւն պիտի օժանդակէ թերթին տպագրութեան ծախանքը հոգալու:

Հաճեցէք նուիրատուութիւնները կատարել Հ.Ե.Գ. Կեդրոնական Վարչութեան:

Haytoug is published through the volunteer efforts of AYF members. Any donations will therefore be greatly appreciated in covering printing costs.

Donations may be made payable to AYF C.E., and they may be sent to the following address:

HAYTOUG

Armenian Youth Federation
419-A W. Colorado St., Glendale, CA 91204

ՀԱՅԴՈՒԿ

Ամսօրեայ

ՕՐԳԱՆ

Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան

Արեւմտեան Ամերիկայի

ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԳԱՑ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

HAYTOUG

Monthly

ORGAN

of the

Armenian Revolutionary Federation

ARMENIAN YOUTH FEDERATION

of Western America

419-A W. Colorado St., Glendale, CA 91204

(818) 243 4491

(818) 243 4415

ԳԱՅՊՈՒԿ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

1933

ՅԱԶՈՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆԸ

Կարծէք տակաւին ընդհանուր չփոթ մը կայ հայկական գինեալ պայքարի առաքելութեան մասին: Շփոթը կը վերաբերի մասնաւորաբար վերջին տասնամեակին ընթացքին սփիւռքահայ մարտական ուժերու կողմէ կատարուած ելոյթներու նպատակին կամ նպատակներուն, ու անոնց ձեռք բերած յաջողութիւններուն: Աս այդ, հարկը կը զգանք կատարելու հետեւեալ նկատողութիւնները:

Ա - Հայ Դատի լուծումը կը կարօտի իրատես եւ ճկուն քաղաքականութեան մը: Հայութեան պէս սահմանափակ կարելիութիւններով ժողովուրդի մը ազատագրական պայքարին համար, աւելի եւս յատկանշական եւ անհրաժեշտ է իրատես քաղաքականութիւն մը, որուն առանցքը կը կազմէ լայնամիտ «չահ-վնասի» հաշուարկութիւն մը: Այսինքն, հայ քաղաքական միտքը, վերլուծելու համար այս կամ այն քաղաքականութիւնը կամ ռազմավարութիւնը, պարտի կշիռը անոր չահերն ու արժեքը «գինը», ու բոլոր այն յանգիլ որոշումներու: Ուրեմն, նոյն այս տրամաբանութեամբ, հայ քաղաքական ղեկավարութիւնը վերլուծելով հայ գինեալ պայքարի նորագոյն թափը, նախ կը հաստատէ անոր նրապատակները ու հետեւաբար կը

դժէ «ընդունելի» վնասները այդ ճամբուն վրայ:

Բ - 1970-ական թուականներու սկիզբը, Հայ Դատը կը կարօտէր — ինչպէս որեւէ ուրիշ իրաւագրք — կուած ժողովուրդի դատ — առաջին՝ քարոզչութեան, իսկ երկրորդ՝ միջազգայնականացման: Քարոզչութիւն՝ ծանօթացնելու համար օրէ օր լծացումի դացող Հայկական Հարցը արտաքին աշխարհին եւ խանդավառութիւն յառաջացնելու Հայ մաստաներուն մօտ: Միջազգայնականացում՝ Հայ Դատը բերելու համար պետական մակարդակի ժողովներուն մէջ ու զիւսնադիրական աշխարհէն ներս: Այս վերոյիշեալ երկու գլխաւոր նպատակներով կը կարծուի թէ ծնունդ առաւ ու զարգացաւ հայկական գինեալ արարքներու արշուր:

Գ - Ոչ մէկ ժամանակ, հայ գինեալ պայքարը գինեւորական յաղթանակ չէ ենթադրած: Այսինքն, ինչպէս կարելի չէր հաւատալ որ Ֆրանսայի պէս հզօր պետութիւն մը կրնայ գինեւորական պարտութիւն կրել Ալեքսիսի յեղափոխականներու արարքներուն որպէս արդիւնք, նոյնպէս ալ չ'անկալուի որ թուրքիա յանձնուի Հայ յեղափոխականներուն՝ անոնց ահաբեկչական մարտավարութեան որպէս հետեւանք: Զինեալ պայքարին նրապատակը, այնքան ատեն որ ան լայնածաւալ մակարդակով թուրքիոյ սահմաններէն ներս չէ որ կը

մղուի, նպատակ ունի քաղաքական յաղթանակը: Քաղաքական յաղթանակը կու գայ այն ժամանակ, երբ ճնշումները այնքան սաստկանան եւ երբ քաղաքական իրադարձութիւններու կացութիւն մը ստեղծուի «յացող երեխային կաթ տալու»:

Դ - Ծիշդ է, Հայ ազատագրական պայքարը ունեցաւ իր զոհերը, տուաւ իր մարտիկները զանազան երկիրներու բանտերուն: Մակայն, յանուն քաղաքական իրատես հաշիւներու, կարելի չէր սպասել որ Հայ Դատը քարոզչական յառաջդիմութիւն արձանագրէ առանց «գին» մը վճարելու: Առարկայականօրէն, եւ զդացումները մէկ կողմ գնելով, Հայկական ազատագրական պայքարը սպասելի էր որ տար եւ թերեւս ալ տակաւին տայ իր զոհերը:

Ե - Հայ գինեալ պայքարը կը ներկայանայ որպէս յստակ մարտավարութիւն, հայ քաղաքական ընդհանուր աշխատանքներուն մէջ: Իրրեւ ազդեցիկն, ան կ'ամբողջացընէ առօրեայ եւ հետեւողական քաղաքական-քարոզչական աշխատանքները որոնք կը տարուին կառավարութիւններու ու այլ խումբակցութեանց մօտ:

Զ - Պէտք է հաստատել թէ գիւսանագիրական աշխարհի մէջ քարոզչութիւնն ու ուժը կ'ընթանան

(Շաբ. 23րդ էջ)

Editorial

THE NEXT PHASE

It seems that there still is general confusion regarding the mission of the Armenian armed struggle. This confusion exists specifically toward the goal or goals of the acts carried out by the armed liberation groups of our Diaspora within the last decade and the success which they have been able to attain through these acts. Thus, we feel the need to make the following points:

A - The solution to the Armenian Cause lies in a realistic and flexible policy. In the case of a national liberation struggle with limited capabilities such as ours, it is even more imperative to have a realistic policy based upon an open-minded "cost-benefit" calculation. In other words, the Armenian political mind must weigh the benefits with the "price" to be paid in determining what kind of policy or which type of struggle to adopt before it makes any decisions in this regard. It is with this same logic, therefore, that the Armenian political leadership analyzes the intensification of the Armenian armed struggle first by establishing its goals and then by deciding where to draw the line for "acceptable" losses.

B - During the early 1970's, the Armenian Cause—like the cause of any other nation whose rights have been denied—needed propaganda in order to make the world aware of the Armenian Cause in light of the fact that each day only served to weaken the cause even more and to create enthusiasm toward the cause within the Armenian masses. Internationalization was necessary in order to bring the Armenian Cause

to the level of governmental meetings and into the world of diplomacy. It is thought that the birth and development of the Armenian armed struggle resulted from the determination of these two aforementioned goals.

C - The Armenian armed struggle has never claimed a military victory. In other words, just as it was impossible to believe that a powerful state such as France could be defeated by the acts of Algerian revolutionaries, so it is not expected that Turkey will surrender to Armenian revolutionaries as a result of their terrorist tactics. So long as the Armenian armed struggle is not waged mainly within Turkish borders, the main goal of that struggle is to achieve a political victory. That political victory will come only when the pressures are so intensified and world politics are so disrupted that a situation will be created in which "milk will be given to the crying baby".

D - It is true that the Armenian liberation struggle made its sacrifices, gave its soldiers to prisons of various countries. However, in the name of politically realistic calculations, it was not possible to expect that the Armenian Cause could progress politically without having to pay a "price".

Objectively, putting all feelings aside, it was to be expected that the Armenian liberation struggle would have to make its sacrifices and possibly may still have to do so in the future.

E - The Armenian armed struggle is clearly a tactic among the many

facets of Armenian political efforts. As such, it complements the day to day consistent political propaganda efforts already being made within governmental and other diplomatic spheres.

F - It must be stated that in the world of diplomacy, propaganda and power go hand in hand. In other words, if power is needed, constant "crying" is needed, continuous pressures must be exerted. Therefore, it is imperative that the Armenian political mind emphasize the use of the most effective political means with weight. It is not easy — to acquire power. It is not easy, especially when the ring of obstacles tightens and tries to strangle our struggle. It is precisely at this point, therefore, that it is necessary to advance into the next phase, a phase which will see the armed struggle for its objective value, a phase which will expand the war. The target of the next phase will not be simply propaganda, but will also encompass the power and effectiveness to be achieved.

Finally, the only conclusion left to be made is that the Armenian liberation struggle, based on objective ideals and realistic calculations, WILL advance on to the next phase. In other words, the primary goal of the Armenian liberation struggle will be to cause the greatest headache possible through its tactics so that the day will come—and it could take another ten years to arrive—when the Armenian Cause will be viewed as an issue to be immediately resolved.

Meanwhile, it remains for us to serve our Cause with unyielding and unequivocal dedication.

ՏԱՐԲԵՐ ԿԵՆԴԱՆԻ

Էշերուն վրայ
Մէկ-մէկ վար իջան
իջան, իջան
մինչեւ որ
Բռնին եւ ձորնը արքնցան
Բալըրթին ալ կանչեցին
պալոնն ելան սեղան դրին
կրակին վրայ սան-վուար
չար աղանձի մը նետեցին
Բիշ մը ոչխարի հաւկիթ
նիւկի մը հում նիւկեր
շիշ մը օղի եւ
գլուխ մըն ալ ներմակ սոխ
իշուն պոչն ալ կտրեցին
մեր փութպոլիստներուն նետեցին՝
ծուծը հանելու:

Իրաւ ապուշ բան է թատրոնը
երբ
դերասանը իր ոստայնը կը լզէ
դերասանապետն ալ
ֆոշխին հոտը առնելով
թնդանօթին վրայ նստած
կ'ելլէ-կ'իջնէ
կ'ելլէ- կ'իջնէ
այսդին թանկ մը
թարկաթին փանքով
խկ մեզի ալ

«...Ժողովրդի միակ յոյսը յեղա-
փոխական երիտասարդութիւնն է.
նա որչափ ստուար, որչափ հռան-
դոտ եւ որչափ անձնուէր լինի,
այնքան հեշտ կը լուծուի մեր սուրբ
դատը, այնքան շուտ կը ջախջախ-
ուի մեր բշնամին, այնքան էլ շուտ
մենք ազատ կը լինենք: Եւ այն
ո՞ր երիտասարդն է, որ չի ցանկալ
ազատ ժողովրդի գաւակ լինելու եւ
չի ոգեւորուել ազատութեան փա-
ռաւոր մարտով...»:

ԴՐՕՇԱԿ, 1896

Երկաթի միջուկ
եւ
նաղերու համ:

Պլօթ չգիտցողն անգամ
գիտէ
թէ ինչ է
աթուն
եւ ինչն է որ
կը փայեցնէ:
Մէկ-կտոր
մեր պապերից սովորելի ենք
սուն կու գանք
նորէն վաչէն
Ռէալ-Մատրիտ կը հագուի
մենք արդէն
կարմիր-նարմակ ծածկոցներով
գամբիւղները կը պատրաստենք:

Մաման ո՞ւր է, Յովհաննէս Շիրազ
Պապան ո՞ւր է, Գեորգ Էմին
որ մէկը հիմա
պառկած տախտակ կը կրծէ
միւսն ալ հիմա
նստած երկաթ կը լզէ
եւ գիտէք արդէն
Հայրենիքը սուտ չի խօսիր:

Ապտըլ Նասըր մա պի մութ
Ապտըլ Նասըր չի մեռնիր...
իր կիներ անգամ
լաւ գիտէ՝
մեռաւ բուն տղան, ալ չի գար:
Հերմակը ներմակ է
Աստուածդ ալ իջնէ
նոյնն է:

Մեռնիլ-երթալ կայ
արագահարուածն անգամ

մարդս մէկ անգամ կը սպաննէ
փոքրի մէջ երեք նոյնը
պլօթի մէջ
բան մը չէ
բայց չորս հատ նոյնն
հարիւր է
հարիւր յիսուն է
երկու հարիւր է
սակայն
չորս հօթնոցը - չորս ութնոցը
գերօ է:

Ուստի տղաք լալագին
լօլօ կարդացէք
աչք հանողին
յօնք շինել փարոգեցէք
կաղանդ պապային գիրկը նստողը
եթէ ձեռքը երկարէ
մօրուքը վար կ'առնէ
նստած տեղէն՝
մօրուքին թելերը մէկ-մէկ
կը հաշուէ:

Զգոյշ, լապտերը,
մի ուտիր՝ կը գիրնաս:

ՎԻԳԷՆ Յ.

A profile of a necessity: Armenian terrorism

It has been called everything from "revolutionary activity" and "political violence" to less conspicuous things like "the 'other' way" to avoid the raising of eyebrows. Perhaps the word "terrorism" will always subject itself to being labled too controversial as long as it is not perceived as a tactic necessary for achieving political goals. There will always be faithful pursuers of our cause who "will have nothing to do

victims to such retaliatory attempts. Foremost and alongside, we have lost many devoted Armenians who have proven to the world community their devotion and are no longer with us.

Documents like Department of State Bulletins have made certain that the word "alleged" precedes any mentions of the Armenian genocide. Yet, the Bulletin also states that "By resorting to terrorism,

a tactic for our ultimate goals; yet it is a means to help change the status quo which is now undermining our struggle.

Internally, the "mystique", the "power" and the "spirit" that is aroused by revolutionary activity has helped instigate a fervor in the Armenian community. Our Cause is not a thing of the past that is losing its integrity as time passes.

We do not need to harbor over "the long, hard road ahead", "the price for freedom", and all the other slogans that have manufactured terrorism as the bloody way out after running out

with such acts of violence!" for them no ends justifies that dreaded mean-terrorism. But, varied opinions are present concerning any issue.

Nevertheless, terrorism is not a new tactic for Armenian extremists and today it is a reality that fully acknowledges the cons as well the pros of its existence. Proclaiming that terrorism gives Armenians a "bad reputation" has become a misguided cliché. A good reputation has not achieved much in the past.

In terms of actual cons to a resurgence of terrorist actions, Armenians are now subjected to acts of State terrorism perpetrated against us by Turkey. Prominent Armenians are now open to falling

Armenian extremists were able to accomplish in 7 years what legitimate Armenian organizations have been trying to do for almost 70 years—internationalize the Armenian Cause." (Dept. of State Bulletin 1982).

Propaganda achieved by terrorism generates the maximum publicity and impact which is the terrorist's reason for existing. We live in a society where media attention is the quickest and most effective way of acknowledgement.

Externally, other than keeping the issues fresh in the public's mind. Terrorism has formulated itself to become a bargaining chip for our Cause. We know it is only

of alternatives. In time we have come to accept terrorism alongside other tactics used as another tool. Perhaps, the consequences of using this tool are harsher and more risky than others, but it is a tool that has its proper place within the "rightful means" we are supposed to use to pursue our Cause.

These heroic acts are not outbursts of *extremists* which make touching themes for poems, songs, pictures and other memorabilia. They are what define our perspective when things do not seem so clear. These acts keep alive the immediate nature of our goals often better than the "proper" means.

Talin G.

The following is excerpts from a study by ung. Vahe Yacoubian, entitled "Thoughts on the Use of Political Violence by Underground Armenian Organizations", which was published in its complete form in the June 1984 issue of the "Gaydzer".—ED.

Some positive effects of the use of political violence within and without the Armenian communities.

I — Effects within the Armenian communities:

a) Helped define Hai Tahd. During the decades preceding 1975, the authentic meaning of Hai Tahd was fading, because the activities of the Armenian communities in the world were basically geared toward constructing a strong diaspora. This was consistent with the individual Armenians desire to improve his personal well being. The idea of a homeland seemed contrary to his tendency of financially and socially improving his private situation and for that reason was given very little importance. The demand of the groups which carried out the violent acts has been the establishments of a free and independent homeland. Individuals and organizations which raised concerns about the acts have also been forced to take a position, as far as the demand of a homeland is concerned.

b) Forced those who sincerely believe that there are peaceful ways to achieve their objective, to become more active in order to deliver positive results of their activities and prove their claims. For their rejection of the violent means to be effective, they had to positively show that peaceful means do in fact exist and are as effective as the violent means.

c) Disturbed the comfort of Armenians who only paid lip service to Hai Tahd and forced them to choose between commitment to the cause or leaving the Armenian scene.

d) Whether individuals agree with the acts carried out by young Armenians or not, it is indisputable that these young Armenians are willing to sacrifice for Hai Tahd what is most valuable to them; their freedom and even their lives. This puts all Armenians who claim to be committed to the Armenian Cause, under pressure to be more active and more productive, because compared to the sacrifice made by the others, their sacrifices seem negligible.

II — Effects outside the Armenian communities:

a) Once again the Armenian Question is on the agenda of world powers. The effectiveness and secret structure of the militant organizations and the inability of the intelligence services of the major powers to dismantle them, has forced those states to pay special attention to the issue.

b) Although the main concern of the world powers is to dismantle the Armenian underground organizations, Hai Tahd will inevitably be a relevant factor as well. Leaders of major powers are often forced to take a position on the substance of the Armenian Question. Those statesmen may reject the occurrence of the Armenian Genocide and the existence of a legitimate «Armenian Case». When they reject the occurrence of the Genocide, they will contradict prior official statements and the contents of their national archives. At some point, they will be forced to deal with this contradictions. On the other hand, they may accept the reality of the Genocide, but reject the violent means used by Armenian groups, claiming that the cause should be peacefully pursued. This will bring about another contradiction because those world powers are in a much better position than the Armenians themselves to effectively provide peaceful opportunities to resolve the Armenian Case. World leaders will also have to face this contradiction.

To conclude, whether or not Armenians committed to Hai Tahd and the goal of establishing a free and independent homeland agree with the use of political violence, such violence has become a reality in Armenian political life and will probably make its presence felt in the future as well, as long as the underlying reasons for it are present; i.e. non-recognition of the Armenian Genocide and the occupation of the Armenian homeland. Therefore, Armenians actively involved in the pursuit of Hai Tahd must take advantage of the opportunities created by such acts and use them to bring a resolution to the Armenian Case. They must force Armenians and foreign public officials to take a clear position on the issue of Hai Tahd and the Armenian's right to a free and independent homeland. They must use all available means to shift the focus of attention to the Armenian Case, rather than the individual violent acts, making it known that such acts may be eliminated only when the underlying causes are eliminated. Through public relations an attempt should be made to shift the responsibility of the violent acts, from the individuals carrying them out to the government of Turkey and the world powers in general, who by being irresponsive to the Armenian Question and not providing peaceful means to resolve the conflict, add fuel to the recent trend of violent "fires". ■

VAHE YACOUBIAN

Լիզպոնի Գործողություններ Ժամը ժամին

(Լիզպոնի ժամով. ԲԱՆՈՒԱՅ
ԵՐԵՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹԵՐԵՆ ԵՒ
ԼՐԱՏՈՒ
ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԵՆ)

- 10.30.— 5 հոգիների թվում մեկին ինքնաշարժով կր մտնել գետապանատան շրջանակը:
- 10.45.— Քառասուն, գետապանատան պահակներուն հետ բախում ունենալէ ետք, կր մտնել գետապանին բնակարանի շէնքը, գետապանատան մայր դուռը պահակներուն կողմէ փակուած բլալով. յարձակողներէն մէկը կ'իյնայ գետապանատան դռան առջեւ:

- 11.00.— Զորաւոր պայթուած մը եւ փամփուշտներու ծայներ կր լսուին գրաւուած շէնքէն:
- 11.30.— Երկրորդ պայթուած մը կր լսուի ներսէն:
- 11.35.— Քառասուն հետաձայնով կր յայտնէ սատկանութեան, որ շէնքը օդը պիտի հանէ, եթէ սատկանութիւնը միջամտէ:
- 12.00.— Շէնքին վերի յարկերուն մէջ հրդեհ մը կր ծագի:
- 12.15.— Սատկանութիւնը թագը կր շրջապատէ եւ «մասնաւոր ուժեր» կր հասնին գետապանատան շուրջ: Կցորդին կիներ եւ գաւակը (վիրաւորուած) դուրս կու գան շէնքէն:

- 12.30.— Փարիզի ԱՅՓԻ գրասենեակը, Լիզպոնի «Տիարս տէ Նօրիսիաս» օրաթերթը եւ Լիզպոնի էՖ. Փի.ի գրասենեակը «Հայ Յեղափոխական Բանակ» կազմակերպութեանը գործողութեան նամակներ կր ստանան: ԷՖ. Փի.ին հասած նամակին մէջ «Հ. Յ. Բանակ» կր յայտնէ, որ «որոշած է շէնքը պայթեցնել եւ քառասուն զոհէ՝ փրատակներուն տակ»:
- 12.45.— Սատկանական օդակը

INTERNATIONAL
Herald Tribune
Published With The New York Times and The Washington Post
PARIS, THURSDAY, JULY 24, 1943

Iran Vows U.S. Latin Peace
President Is Attempting Fears of a Military Building

Five Armenians Die in Suicide Raid in Lisbon

More Are Slain as Sri Lankan Rioting Spreads From Capital to Central Hills

«L'Armée révolutionnaire arménienne appelle les organisations clandestines à se joindre à elle.»

L'Armée révolutionnaire arménienne: une nouvelle venue

NEW YORK, LONDRES, ROME, JERUSALEM
QUE FAIRE AVEC NOS 3000 F?

libération

COMMANDO-SUICIDE ARMENIEN A LISBONNE

Michel Roland: le train du nucléaire, lancé à 200 à l'heure ne peut s'arrêter en 50 mètres

«L'Armée révolutionnaire arménienne appelle les organisations clandestines à se joindre à elle.»

L'Armée révolutionnaire arménienne: une nouvelle venue

կը սեղմուի:

- 13.00.— Շէնքի վերի յարկը բոցերու մէջ է:
- 13.30.— Նոր պայթուած մը կր լսուի ներսէն:
- 13.45.— «Մասնաւոր ուժեր» կր յարձակին շէնքին վրայ. երկու-երեք վայրկեան հրացանաձգութիւն տեղի կ'ունենայ եւ պայթուածներ կր լսուին:
- 14.00.— Սատկանութիւնը շէնք

- կր մտնէ եւ փրատակներուն տակ կր գտնէ ածխացած 5 դիակներ (Քառասունի 4 անդամները եւ փորձողալցի սատկան մը):
- 14.45.— Պետական աղբիւրները պաշտօնապէս կր յայտարարեն, որ գործողութիւնը աւարտած է. «Քառասունի անդամները աւամբով իրենք զիրենք սպաննած են», կր յայտնեն նոյն աղբիւրները:

Arméniens : l'opération suicide des terroristes de Lisbonne

L'attentat à l'ambassade de Turquie a fait 7 morts

PAGES 10 et 17

le quotidien
de paris

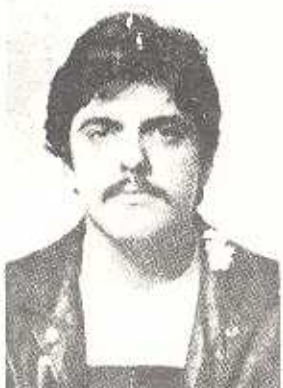
PAR 300

2 RUE ANCIENNE
32121 NEUILLY SUR SEINE

ՎԱՅԷ ՏԱՂԼԵԱՆ

...Տակաւին շատ բաներ կ'ուզեմ
ըսել, բայց ձեռքս ալ չ'երթար գը-
րելու: Հպարտ եմ Վաչէին հայրը
ըլլալուս, հպարտ եմ որ աշգպիսի
ընկերներ ունէր սիրելի Վաչէս եւ
անոնց հետ զոհուեցաւ:
Վաչէին հայրը՝

ՆԱԶԱՐ ՏԱՂԼԵԱՆ

ԱՐԱ. ԳԸՐՃԼԵԱՆ

Ես հպարտ եմ, որ առանց գիտ-
նալու հերոս մը մեծցուցի, բայց
կը ցաւիմ որ շատ դաւաններ չեմ
ունեցած՝ ուրիշ գինուորներ ալ
տրամադրելու իմ ազգիս:
Արային մայրը՝

ՀԵՂԻՆԷ ԳԸՐՃԼԵԱՆ

ՍԵԴՐԱԿ ԱՃԷՄԵԱՆ

...Եւ այսօր առանց փարտուամի
կրնամ յայտնել, որ Հայ Դատին
համար զոհուելու որոշումը առնե-
լէն ետք՝ հպարտութեամբ եւ ուրա-
խութեամբ միացաւ իր ընկերնե-
րուն, գէպի Լիզպոն երթալու:
Սեդրային հայրը՝

ԹՆՆԻԿ ԱՃԷՄԵԱՆ

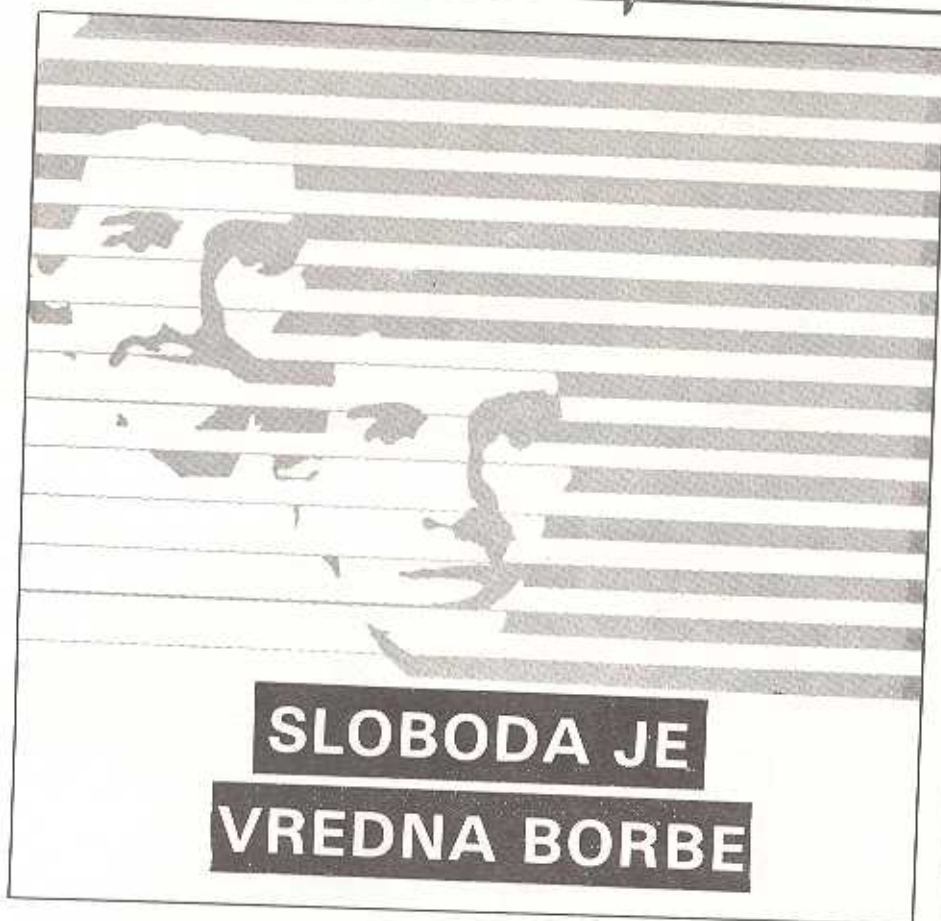
ՍԻՄՈՆ ԵԱՀՆԷՃԵԱՆ

Ու Անոնք, որոնք իրենց Զայնին
հետ կապարէ հզօր բաղուկները
բարձրացնելով՝
Բոնաւորի փայլաղ ստրուկներէն
հոգեւուն ու ժայռեուն դամուեցան,
Անոնք, երկկիւսերէնքնասիրութեան
ու այսօրի մեր Հպարտութեան
բանդակագործները հսկայական
Անոնք փաղորդայնի մեր
ազատութեան Ատրուշանին
անբասիր Քուրմերը պիտի դառնան
Բովանդակ Արաւունքներու համար:

ՍԱՐԳԻՍ ԱՐԱՎԱՄԵԱՆ

Ու երանի՛ Անոնց, որոնք ըմբոստ
Մտածումի անճառ
կըրպայակցութեամբ
Աքսորաւար ճամբաներու վրայ
իրենց ներբաններու փոշին,
կամ՝ Ընդհարումներու
Հրապարակներուն ու
Պողոտաներուն վրայ իրենց արիւնը
Անոնց Փոշին ու Արիւնին
պիտի խառնեն...

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԼԵՒՈՆԵԱՆ

Իսկ գալով ձեզի, սիրելի գաղափարակից ընկերներ, առ այժմս ցուցաբերենք: Անոնք մեզմէ անխելոքն են անարգարօրէն խլեցին ձեր ֆիզիքականը, բայց ձեր պահանջատէր մտածումները՝ երբեք: Դուք ձեր պարտքը վճարեցիք Հայկական Ազատագրական Շարժումը, եւ այդ պատճառով ձեզի կ'ըսեն «Վարձքերնիդ կատա'ր»:

ՌԱՖՖԻ ԷԼՊԷՔԵԱՆ

...եւ ինչպէս 1918 Մայիս 28-ին զօղանջեցի Հայ ժողովուրդի Համար ազատագրութեան զանգերը, մենք ալ պիտի շարունակենք զօհել մեր կեանքերն իսկ, որպէսզի նորէն զօղանջեն ազատութեան զանգերը մեր ժողովուրդին Համար, իր սեփական Հայրենիքին մէջ:

ՌԱՖՖԻ ԷԼՊԷՔԵԱՆ

**LUTTE PERMANENTE
POUR UNE ARMÉNIE
LIBRE, INDÉPENDANTE,
RÉUNIFIÉE ET SOCIALISTE**

Cette fois à Boston !

Pour la seconde fois depuis le début de 1982, les COMMANDOS DES JUSTICIERS DU GÉNOCIDE ARMÉNIEN ont abattu mardi un représentant diplomatique turc aux Etats-Unis, M. Orhan GUNDUZ, Consul honoraire de ce pays pour la région de Boston (Massachusetts).

Les policiers ont relevé neuf impacts de projectiles dans le pare-brise du véhicule, qui avait quitté la route et s'était arrêté contre une clôture.

Quelques minutes après l'attentat, le bureau de Los Angeles de l'Agence Associated Press a reçu un coup de téléphone anonyme annonçant la mort de M. GUNDUZ et revendiquant celle-ci au nom des COMMANDOS DES JUSTICIERS DU GÉNOCIDE ARMÉNIEN.

D'autre part, cette organisation a revendiqué mercredi, depuis Beyrouth, la responsabilité de cet acte et une interlocutrice anonyme dans un communiqué téléphoné en anglais à l'A.F.P., a précisé : « Nous demandons que la Justice soit faite à la Nation Arménienne. Nous continuerons notre lutte jusqu'à ce que les territoires Arméniens soient restitués à leurs propriétaires légitimes, les ARMÉNIENS ».

« Notre organisation n'a rien à voir avec d'autres organisations ou groupes terroristes. Nous condamnons les déclarations faites par le Président Américain, Ronald Reagan et par le secrétaire d'Etat, Alexander Haig, à la suite de l'assassinat du Consul Turc à Los Angeles (en janvier), qui reflètent une ignorance de la réalité du Génocide Arménien. Il est regrettable que de telles déclarations émanent de dirigeants qui se veulent les champions de la défense des Droits de l'Homme à travers le Monde ».

L'interlocutrice avait auparavant rappelé que son organisation a commencé ses activités en 1975 par un attentat à Vienne contre un diplo-

mate turc. Depuis, elle a frappé deux fois à Paris, au Vatican et à Los Angeles, ainsi qu'à Madrid, La Haye, Berne, New York, Sidney, Copenhague et Beverly Hills.

Un autre communiqué téléphoné à l'A.F.P. de Paris a affirmé que « L'assassinat mardi du Consul Honoraire de Turquie à Boston, M. Orhan GUNDUZ, avait pour but de réaffirmer la permanence de nos revendications reposant sur les deux notions de justice élémentaires suivantes : 1) Le Gouvernement turc doit reconnaître la responsabilité de son prédécesseur de 1915 dans l'organisation et l'exécution du Génocide perpétré à l'encontre du peuple arménien et il doit s'en désolidariser en condamnant

clairement ses auteurs. 2) Le Gouvernement turc doit reconnaître au peuple arménien le droit de se constituer en un Etat LIBRE et INDEPENDANT sur les terres Arméniennes que la Turquie s'est illégitimement appropriées ».

« La Turquie, endosse la totale responsabilité des événements brutaux qui sont la conséquence irrémédiable de la politique d'ignorance et de mépris de ses gouvernements successifs. Ce processus de violence ne s'interrompra qu'à l'engagement de négociations avec les représentants du peuple Arménien, conduisant à la restitution des terres historiques Arméniennes à leur légitime propriétaire : LE PEUPLE ARMÉNIEN ».

M. GUNDUZ avait échappé à un attentat, il y a deux mois, lorsqu'une bombe déposée à son bureau de Cambridge (banlieue de Boston) avait fait explosion peu après son départ. L'attentat là aussi a été revendiqué par les Commandos des Justiciers du Génocide Arménien.

LE COMMANDO DES JUSTICIERS FRAPPE A BOSTON

Le 22 Mars, à 19h45 à Boston, une bombe a éclaté dans le magasin de M. Chukri GUNDUZ, consul honoraire de Turquie, causant d'importants dégâts matériels, estimés à plusieurs milliers de dollars.

Peu après l'attentat, une femme, en téléphonant aux agences d'information internationales, a revendiqué l'action au nom du Commando des Justiciers du Génocide Arménien ajoutant que son organisation (C.J.G.A.) condamne l'expression de M. Reagan et son ministre des affaires étrangères M. Haig après l'attentat du consul général de Turquie à Los Angeles le 28 Janvier 1981.

ՀԱՄԱԲԻԿ ՍԱՍՈՒՆԵԱՆ

Խնկարկէ զիս
 եւ անմահութեան տանարներուն
 էն փառակերտը կառուցուր,

Մնրադրէ եւ պաշտէ զիս՝
 եւ երբ ժամը հասնի
 ողջակիցուէ ինձի համար,

Եւ փշրէ
 բու հողեղէնի նակատդ
 իմ կորոզիս մարմարներուն
 դիմաց,

Որովհետեւ,
 ե՛ս եմ, ե՛ս եմ, ե՛ս եմ,
 իմ անունս է Պայքար
 եւ վախճանս Յաղթանակ:

ՍԻԱՄԱՆԹՕ

ԲԵՆԻԱՄԻՆ ԷՎԻՆԿԻԼԻԻ

Կը ստանձնեմ արարքին պատաս-
 խանատուութիւնը, բայց սխալ է
 կարծել որ տարկտ վերժխնդրական
 արարք մըն է: Ես տակուրիւն չու-
 նիմ թուրք ժողովուրդին հանդէպ,
 բայց ունիմ պայքար թուրք կառա-
 վարութեան դէմ:

ԲԵՆԻԱՄԻՆ ԷՎԻՆԿԻԼԻԻ

**LE COMMANDO DES JUSTICIERS
 DU GENOCIDE ARMENIEN
 FRAPPE
 A LOS ANGELES**

Սալիսյա ընտանիքին

Սիրելիներ,

Մեր կեանքին արիւնոտ թատերաբեմին վրայ ականատես եղանք մէկ եզակի ողբերգութեան: Մեր ընկերներէն՝ Գոգօն, որ իր կորուսի ու տառապող ցեղին հարազատ դառնէ էր, անձնուիրութեան հերոսական բարձրութիւնը նուաճած, անցեալ Յունիս 10ին, մեզմէ բաժնուեցաւ այնպիսի պարագաներու մէջ, ուր պարտքի զիտակցութեամբ տոգորւած երիտասարդի մը կուսի գաշտի վրայ կեանքը տալու իրաւունքը խուսեցաւ իրմէ: Յիրաւի, ընկեր Գոգօն զոհ զնաց կոյր փամփուշտի մը: Եւ այսօր, այս նամակով ձեզի կը դուրսեմք մեր անդին ընկերոջ մահը:

Հայկական այս ճգնաժամուն, օրհասական այս բազէներուն մէջ, երբ մէկ կողմէ թրքական հակազդեցութիւնները եւ զանազան մակարդակի վրայ ի գործ գրուած ճնշումները, իսկ միւս կողմէ հայ ժողովուրդին մօտ բարոյական անկումը աստիճանաբար կը ազատնան Հայկական Հարցը խեղդել, մենք կը հաւատանք

որ յեղափոխական գործունէութիւնը միակ կենսաբար կրակն է, որ կ'երկրնայ, կը ճիւղաւորուի հայութեան մէջ եւ կը պահէ զայն վերահաս վտանգէն:

Ընկեր Գոգօն եւս հաւատարմով այս ուղիին իր անդին կեանքը զոհեց իր ժողովուրդին: Պարտքի զիտակցութեամբ տոգորուած մեր երիտասարդ ընկերը գիտցաւ մնալ պատմա-

կան բազէի բարձրութեան վրայ եւ շարունակ մանր-մուր նպատակներով: Ան եղաւ Հայկական Յեղափոխութեան Արդարութեան Մարտիկներու այն զինուորը, որու արունցաւ Ֆեառյի իրաւունքները եւ պարտականութիւնները՝ իսկ որո՞ւ որ շատ կը արուի, անկէ նաեւ շատ կը պահանջուի: Ընկ. Գոգօն իր կեանքը նուիրաբերեց իր ժողովուրդին:

Նորահաս երիտասարդութիւնը երկար պիտի դիտէ անոր զէմըր եւ վրէժի ու զայրոյթի փառ զգացումին հետ անուցանէ նոյնպէս իր սրտին մէջ անրիժ, զոհաբերութեան վեհ զազափարները:

Եկէք զօրավիզ եղէք մեզի, կեցէք մեր կոնակը, եւ կամ անցէք մեր առաջը՝ զինեցէք մեր զինուորներու ձեռքերը եւ միասին մղենք վճռական կռիւր՝ ժողիւրդի եւ յամառ:

Հայկական Յեղափոխութեան
Արդարութեան Մարտիկներ

ԳՕԳՕ ՍԱԼԻՊԱ

Ո՛չ մէկ կեանք մեզի պիտի տար ա՛յն, ինչ որ մեր հերոսներու երիտասարդութիւնը ընծայեց մեզի՝ վայրկեանի մը մէջ իր երջանիկ եւ երիտասարդ տարիները չըռալելով...

Ձկա՛յ որեւէ զոհողութիւն, որ կարելի է բաղդատել անոնց ըրածին հետ՝ չկա՛յ որեւէ փառք, որ կրնայ բարձրանալ անոնցմէ աւելի վեր: Ո՛չ իսկ երախտագիտութիւն մը, որ գերազանցէ անոնցը...

Unger Koko was born in Beirut on March 19, 1961. He received his elementary education at the Aksor Kasardjian Armenian School. After immigrating to the U.S. in 1978, he attended Pasadena High School and Pasadena City College, where he was a hard-working student.

After graduating from college, he worked at the Bank of America.

Unger Koko was a member of the A.Y.F. Pasadena Nigol Touman Chapter and the A.R.F. Lernavayr Gomideh, and he fulfilled his organizational responsibilities as a well-disciplined unger.

He was respected by all of his fellow ungers.

Որպէս զի երեկոյ մը
Խաղաղութեան ու Փառքի
Ծիածաններուն մէջէն
Մեր կոչնակները
միահամուռ ու
տիրականօրէն Տիեզերքին
Արդարութիւնը,
Արդարութիւնը,
Արդարութիւնը
փոթորկեն...
ՎՏԱՐԱՆԴԻ

Ա. Հ. Ա. Բ. Ե. Կ. Ի. Ե. Յ.
ԹՈՒՐԲ. ԴԻԻԱՆԱԳԷՏԸ
Բ. Ր. ՈՒՖ. Ս. Ե. Լ. ՈՒՄ

Ակտի պատասխանատուութիւնը ստանձնեց՝
«ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿ»Ը

Sarkis ZEITLIAN et Sarkis AZNAVOURIAN victimes de nos ennemis

Le 28 mars 1985, Sarkis ZEITLIAN, membre du bureau mondial de la Fédération Révolutionnaire Arménienne Dachnaksoutioun est enlevé à Beyrouth.

Le 23 Avril 1985, à Beyrouth, Sarkis AZNAVOURIAN, membre du comité central de la F.R.A. au Liban a été assassiné.

Si l'on ajoute à cette série, l'enlèvement d'Apo ACHDJIAN à Beyrouth le 29 décembre 1982, cela porte à trois le nombre des responsables de la F.R.A. victimes d'enlèvement ou d'assassinat.

Ces attentats ont pour objectifs d'intimider les militants arméniens, d'affaiblir la F.R.A., de porter un coup à la lutte du peuple arménien.

Et à qui profite ce type d'action, si ce n'est au gouvernement turc. Et cela confirme le fait que si le gouvernement d'Ankara n'est pas directement l'auteur de ces actions anti-arméniennes, il en est cependant le commanditaire.

En frappant haut et fort au sein de la F.R.A., la Turquie ne s'est pas trompée. En effet, en tentant d'affaiblir la F.R.A. qui, présente au sein de toute la diaspora arménienne, mène un combat quotidien et incarne la lutte de libération nationale du peuple arménien, les autorités turques ont pour objectif de porter un coup au combat arménien.

Mais, que le gouvernement fasciste de la Turquie sache que ce n'est pas en employant de telles méthodes qu'il pourra intimider les militants arméniens, affaiblir la F.R.A. et la lutte pour la cause arménienne. Au contraire, ces méthodes démontrent que l'ennemi, en réagissant de cette façon, redoute le développement et l'intensification de la lutte menée par le peuple arménien.

Et alors que de tous côtés, au sein de notre communauté, on parle d'unité, il est regrettable que les mouvements qui plaident pour l'unité n'aient pas réagi face à l'enlèvement de Sarkis ZEITLIAN

ou face à l'assassinat de Sarkis AZNAVOURIAN.

Quel sens faut-il attribuer à ce silence? Les mouvements qui, lorsqu'ils sont victimes d'un courant d'air, crient au fascisme, organisent campagnes de publicité sur opération de propagande, ont été particulièrement silencieux. Pas un mot de regret, pas une lettre de solidarité, pas une déclaration d'indignation.

Peu importe, la communauté arménienne jugera.

Quant à nous, nous devons continuer la lutte et l'intensifier. Ces opérations d'intimidation orchestrées par la Turquie n'aboutiront pas et n'atteindront pas leur objectif.

ՍԱՐԳԻՍ ԱԶՆԱՎՈՐԻԱՆ

Անոնք հողին տակ՝ իրենց հաղափրանքներու մուր փոստ մէջ չեն, այլ մեր սրտին խորն ուր պիտի շարունակուի իրենց տաճ գաղափարը...

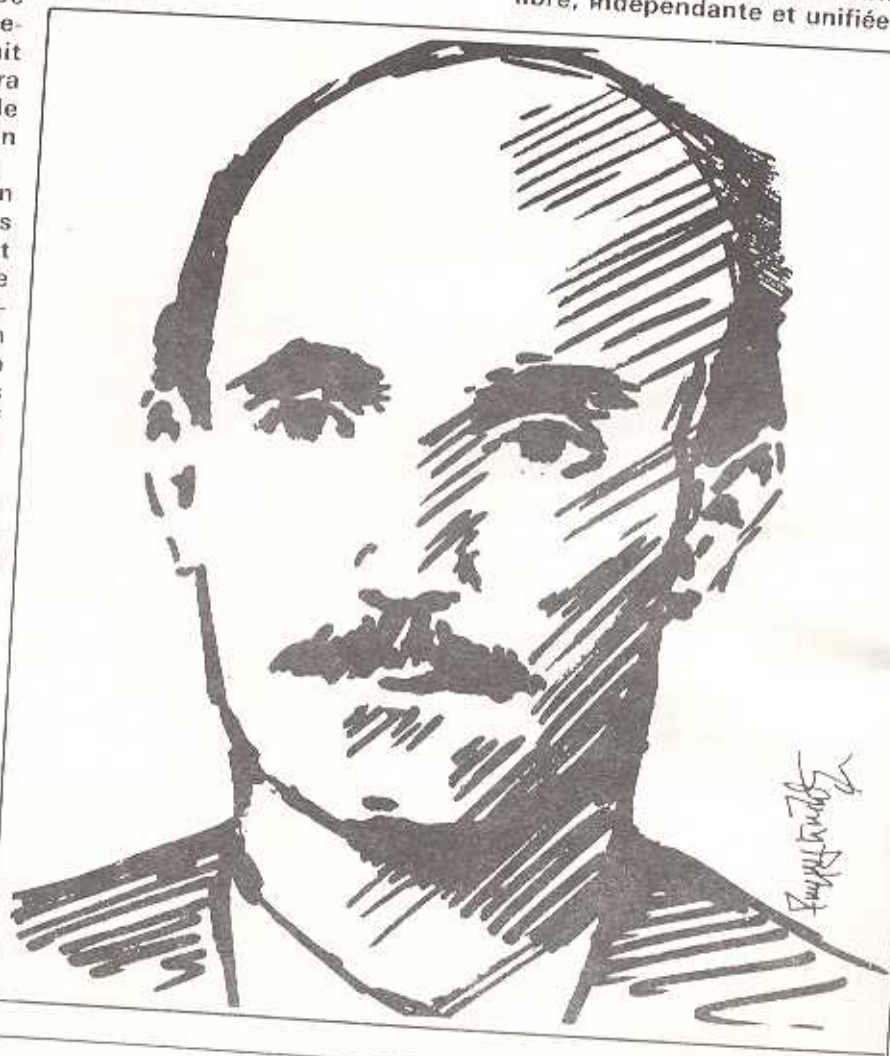
Անոնք մեզով կ'ապրին եւ մեր մեռնիկն ահուկը:

Անոնք՝ մեռնիկները՝ կը դիմեն աւելի մօտէն կը խեն մեզ. կ'ընեն մեր բազուկներուն մէջ ըլլին:

Աշխատինք, ուրեմն, որ անտեսեն իրենց արժանի գործին իրենց խտային վայել խօսքեր իրականացումը...

ՄՈՐԻՍ ՄԵԹԵՆԻԼԻ
(1862-1949)

La lutte du peuple arménien s'arrêtera pas avant son aboutissement : la création d'une Arménie libre, indépendante et unifiée.

Վստա՛ն եղէք, ձեր մխիթարութիւնը պիտի գտնէք ձեզմով երդուող Հայորդիներու մօտ, որոնք ամէն օր իբրեւ ծաղիկ փամփուշտ պիտի արձակեն իրաւունքի եւ արդարութեան անունով:

ՍԵՐՃ ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ

Արդ, մեր էութեան մէջն է, որ մարմին պիտի առնէ անոնց բրտօրէն կասած կեանքը: Ինչ պր ալ ըլլան մեր հաւատքը եւ Աստուածը, զոր կը պաշտենք, բա՛ն մը կայ սակայն՝ գրեթէ իրական՝ որ, հակառակ բոլոր արտաքին երեւոյթներուն, օրըստօրէ աւելի կը շեշտուի — կեանքը եւ մահը կը խառնուին իրարու, ապրողները եւ մեռածները ուրիշ բան չեն՝ եթէ ոչ իրարմէ տարբեր կեանքի մը տնվերջ եւ առանձին վայրկեանները, որոնք կը կազմեն անմահներու ընտրեալ ընտանիքը:

ԱԲՕ ԱՇԾԵԱՆ

Կոչնակներո՛ւն, կոչնակներո՛ւն Կոչնակներո՛ւն
Ունկնդրեմք, ո՛վ Ատելութեան ու վրէժի անձնուրաց դրօշակակիրն էր
Ու Տրամութեամբ գինովցած՝
Առաջնորդե՛նք մեր Յաւի, Զայրոյթի ու Մոլոցի ամբոյսները ցույց կան
Դէպի Աշտարակներն ու Պատմէշները
ու դէպի Պալատները Ոճրագործին
Մեր իծացած Յուսահատութեան մէջ
փոշիացնելու Կոպիտ Ուժին
յիշատակները,
Ու մեր զարշապարներուն տակ
Բռնաւորին Ուղեղը տրորելու...

DECLARATION

LA FEDERATION REVOLUTIONNAIRE ARMENIENNE (PARTI TACHNAK) accuse le gouvernement turc d'avoir organisé et réalisé, par l'intermédiaire de ses services spéciaux, l'enlèvement d'Abraham Achdjian, membre du Comité Central du Parti Tachnak au Liban, le mercredi, 29 décembre 1982, à Beyrouth.

Ce crime odieux ne constitue qu'un des maillons du terrorisme d'Etat que la Turquie a toujours exercé à l'encontre du peuple arménien, avant et après le Génocide de 1915. De plus, dans le contexte libanais, il tend à déstabiliser un pays déjà durement éprouvé en créant des suspicions et, par suite, des troubles interconfessionnels.

LA FEDERATION REVOLUTIONNAIRE ARMENIENNE condamne vivement cet acte qu'elle porte à l'attention de la communauté internationale et exige la restitution d'Abraham Achdjian, sain et sauf.

COMITE CENTRAL DU PARTI TACHNAK DU LIBAN

Beyrouth, 13 Janvier 1983

BOLIS 1

Միրելի անձանքի գինուորներ:
Ձեր յիշատակին տոջեւ կը խոնար-
հինք, ու կը խոստանանք բարձր
պահել ձեր դրօշը, ձեզմէ՛ հոգ-
դուք ինկաք, բայց վստահ ենք որ
ձեր ընկերները արդէն աւելի վըս-
տահ ենք որ ձեր ընկերները ար-
դէն աւելի վճռակամ կը շարունա-
կեն ձեր ճամբան: Վարձքերնիդ
կատար, ձեզի, իսկ անշեղ գնդակ
ձեր ընկերներուն:

BOLIS 2

This is the price which our fighters are willing to pay, according to their militant commitment. They were inspired by the example of the Lisbon commandos which demonstrated to the whole world the level of determination that guides the ARA.

Armenian Revolutionary Army

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

1984 Սեպտեմբեր Յին, Իսթանպուլի մէջ Հայ Յեղափոխական Բա-
նակի կատարած գործողութիւնը ճախողութեամբ վերջացաւ եւ իր երկու մար-
տիկներու կեանքը խլեց...

Այնքան ատեն որ ան կը շամառի խեղաթիւրել պատմութիւնը, եւ ուրանալ
հայ ժողովուրդի օրինական իրաւունքները, իրեն ոչ մէկ հանգիստ պիտի
տանք: Զայն պիտի հարուածենք նոյն ինքն Թուրքիոյ մէջ, որ կը վաշելենք
գործօն մասնակցութիւնն ու օժանդակութիւնը թրքական ընդշատակեալ յե-
ղափոխական հոսանքներուն...

Կեցցեն Հայ Դատի մարտիկները,

Կեցցէ հայ ժողովուրդի պաշարը

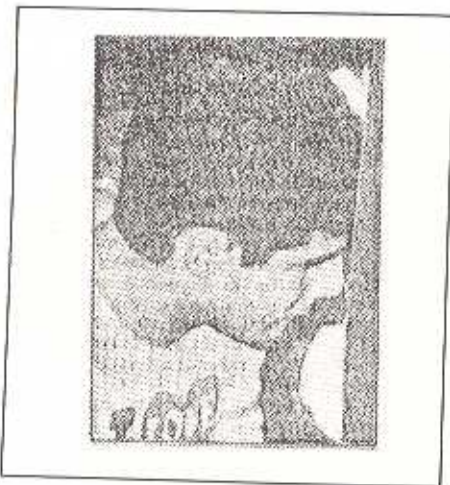
Կեցցէ ազատ եւ վերամիացեալ Հայաստանը:

ՀԱՅ ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿ

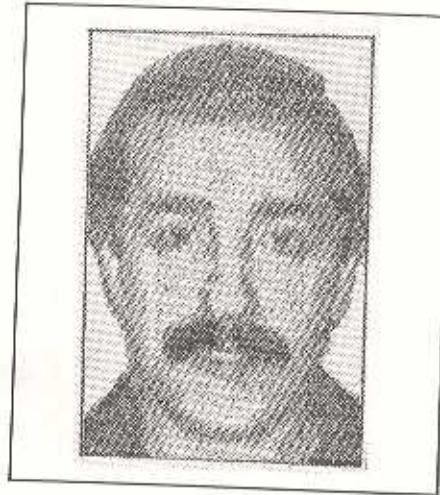
ԳԱՌՆԻԿ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

Another friend said to his kids
That I have to leave you
For doing something for the Cause
I guess I did wrong,
Although I did the best I could,
But I have to leave you
And now I'm kissing you
Farewell
For much too long.

ՍԹԻԻ ՏԷՏԷԱՆ

Մեծ ոճրագործը հարուածած ենք
իր որջին մէջ, արիւնարբու ֆար-
գարարներ պատժած ենք Սիպերիա-
յէն Եւրոպա: Կը դիմագրաւենք
տակաւին Էփրէններն ու անոր յա-
ջորդները եթէ հարկ է, բայց վրս-
տահ թէ որքան ուշանայ յաղթա-
նակը, այնքան պիտի սաստկանայ
պայքարը:

ՏԻԳՐԱՆ ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

Երբ պահ մը կանգ առած ենք,
մեզ փորձած են հարուածել եւ բը-
նաջնջել, բայց վերստին վերցու-
ցած ենք այդ «Շերեփր» ու հարու-
նակած մեր ճամբան, իսկ այս ան-
գամ — վերջին անգամ վերցուցած
ենք զայն — որոշած ենք վար չը-
ղնել մինչեւ վերջնական ու հիմ-
նական յաղթանակ:

ՎԻԳԷՆ ԵԱԳՈՒՊԵԱՆ

Իւրաքանչիւր Ապրիլ 24-ին, որ
մը, որուն գոյութենէն կը վախ-
նամ մանկութենէս ի վեր, ինծի
համար անկարելի կը դառնայ զրս-
պել ներքին յուզումս: Եւ ինչո՞ւ
չէ, կը յուզուիմ ու կուլամ, ար-
ցունքներուս ամէն մէկ հոսող կա-

ՎԻԳԷՆ ՅՈՎՍԷՓԵԱՆ

Listen to me:
Rest assured
Ladies
And Gentlemen
We've learned already,
We've learned
Your ways
And your pays
We're cleared
What counts - your power,
And what does not - our lives,
Thanks to you
All of you
Traitors:
The "school" days are over,
We know how to make love
With our gloves on
We're big boys now
And we've only just begun.
This prosecutor rests his case
Once and for all
Amen.

Viken H.

թիւր իշխալով ի յիշատակ այն նա-
հատակներուն, որոնք սպաննուած
են ընտանիքով եւ աշօր չունին
մէկը այս աշխարհիս երեսին, որ
լայ իրենց համար:

ՎԻԳԷՆ ԵԱԳՈՒՊԵԱՆ

ԱՐԾԻՒՆԵՐՈՒ ԹՈՒՂԵԼ

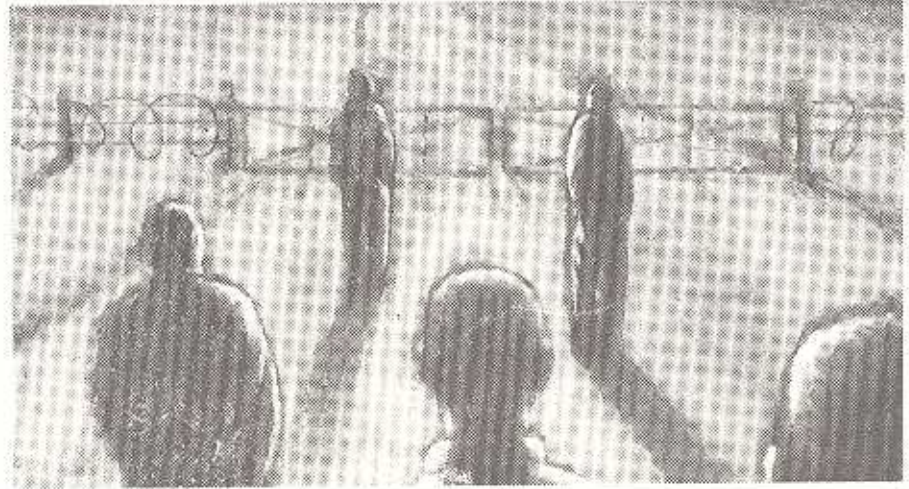
Արծիւը կը մնայ արծիւ, նոյն-
խոյզ վանդակին մէջ. որովհետեւ,
օր մը, երբ փշրուին անարգարու-
թեան շղթաները, անգամ մը եւս
պիտի սաւառնի ան բարձր երկնքի
վրայ. պիտի միանայ ան իր երա-
մին նորէն, ուրկէ ան խլուեցաւ ու
տարուեցաւ հեռուն, տարուեցաւ
հոն ուր երկինքը առաստաղ է քա-
րէ, իսկ սահմանները՝ ձոցեր եր-
կաթէ...

Երկինքէն կը կանչեն արծիւնե-
րը մեր, կը բողոքեն անարգարու-
թեան դէմ ու կը մերժեն իջնել
վայր: Կը կանչեն անոնք ձեզ, ով
իմ քոյրեր եւ եղբայրներ: Եւ դուք
որ ունիք աշխարհ թեւեր, թափ
առէ՛ք, ու հասէ՛ք երամին՝ Հայ
երիտասարդ քաջերուն: Իսկ դուք,
որ չունիք հասուն թեւեր, կախուե-
ցէ՛ք մազիկներէն մեր, թողէ՛ք որ
երթանք միասին՝ արգարութեան
ճամբով մեր դասին...

Իսկ դուք, ով չգիտայուած մեր
արծիւներ, դուք Հ.Ե.Դ.ի արծիւ-
ներ, արգարութեան ծառու դուք
մարտիկներ, դուք գրիչ ու բահ,
սուր հրեղէն ու կարմիր դրօշ...
Կը խոստանանք ձեզ, կը խոստա-
նանք ձեզ վերագառնալ շուտով՝
բերելով մեր հետ Արարատի ձի-
նէն գուլալ, սառը ձիւնով զովա-
ցնելու համար փողերը մեր զէնքե-
րուն տաք, ու ձեր սրտերը կը-
րակ...

Մեր երկինքը ամպոտ է, բայց
մեր ճամբան յստակ: Արարատը
ունինք մենք նպատակ: Չունինք
վախ, չունինք կասկած, մեզ պաշտ-
պան ունինք Աստուած...: Այո,
ունեցել ենք մենք ջարդ, արիւն,
սարսափ, լսել ենք զօղանջը ահա-
գանդին, մղած ենք ճակատակարո
անուամբ Սարտարապոտ...

Իսկ հիմա, ո՞ւր ենք, ի՞նչ կ'ը-
նենք եւ ո՞ւր կ'երթանք: Կո'ց մէկ
վայրկեան ու լաւ դիտէ: Ամէն
կողմ ջա'րդ է, ջա'րդ է. ճերմակ,

THE BURNING FLAME

The new flame! What is the new flame? The new flame began to burn in 1975. When a frustrated, angry man decided he had enough. He invited two Turkish officials to his Santa Barbara hotel room for lunch and killed them both. Revenge? Perhaps, but it sparked and brought live to an old, weakly burning flame.

Since that day 10 years ago, new generations of fedayees have emerged. This new breed of young, determined men are continuously sacrificing their future and their lives for our Cause. Men like Levonian and Elbekian, who were tried in a prison hospital. One of them was paralyzed from the waist down after being wounded by Yugoslavian police. Men like the young five who willfully blew themselves up in Lizbon, Portugal. Why? Because they were devoted enough to their Cause to do so. They would prefer to die free rather than to live in captivity. The other group of five men referred to as the

"L.A. Five" and another perhaps close to our hearts, Hampig Sasounian. We stood by and watched as the political system in Los Angeles captured, accused, tried, and found guilty an innocent young man trying to start a new life outside his birthplace.

These young men who sacrificed everything for their people and their Cause have nothing less than what we have; if not more. Because no ordinary person can sacrifice everything, become a freedom fighter and if necessary die for what he or she believes in.

Aline Edjelenian

ՅԱՐԳԱՆՔ ԲԵՉ

ջարդ է անձայն: Ով որ աւանջ
ունի թող լսէ, ահագանդն է որ կը
կանչէ: Տանք ձեռք-ձեռքի ու եր-
թանք կերակրու ճակատագիրը
Հայու, Հայաստանի...

ՍԱԳՑ ԱՊՐԻԵԱՆ

ՆԱՄԱԿԸ

Յեղափոխական ազատամեղ
բանասրկեալներուն

Առաւօտ կանուխ, նստած էի խուցիս մէջ սեւ,
երգ կը հիւսէի, վերքերով ես արիւնլուայ:
Դուր բախեցին. հէ՛ք մօրմէս նամակ ստացայ:
Ա՛խ, քաղցր մայրիկ, բանտիս մէջ ծագեցաւ արեւ:

Աղեկէ՛ղ խօսէ՛ղ, յուշիկ ձայնդ կ'առնէի ես,
Դողդոջ տողերէ՛ղ, արցունքդ աղու կը բուրէր,
Տառապող հոգիս, կը հալէր ցաւոտ աչքերէս.
Երբ սրտիդ պատառ, կը կարդայի մասունքն՝ շանքեր...

...Մինչ մայրս կ'ըսէր. «Բանտին մէջ մաշող իմ որդի,
Դեռ երիտասարդ՝ չտեսած գարուն, հեռացար.
Բազուկիդ մեռնիմ, չարժանացայ ես համբոյրի,
Թողեցիր փառքեր. ողջակիզուեցար տենդահար:

Հայրդ՝ յոգնատանջ, կախեց պատկերդ եզերուն՝
Զերբ արնապսակ՝ բովնտի Ֆետայիներուն:
Դիւցա՛ղն իմ գաւակ. այո՛, արգանդէս դուն ծնար,
Երկունքի՛ ծնունդ, հերոսութիւնն է քեզի մայր»...

ՃՈՐՃ ԱՏՈՒՐԵԱՆ

ՀԵՐՈՍՆԵՐԸ

Հին հերոսներն ինչպէս մեռնող արեւներ
Անհետացան հորիզոնից ռազմական
Կռուի դաշտում մի պահ տիրեց սեւ գիշեր,
Ազատութիւն ու Իրաւունք սուգ հագան:

Զը վհատիմք, վառ արշալոյս հայկական
Բիւր, երփներանգ արեւներով կը ծագի.
Նորա համար այնքա՛ն արեւ մայր մտան,
Որ զարդարեն մեր Մեծ այգը նոր կեանքի:

Եւ յարդարեն ծիրանիով շողշողուն
Լոյս Առաքասուն Երրորդութեան նշմարիտ,
— Ազատութեան, Իրաւունքի եւ Սիրոյ,
Որոնք տուին մեզ ազա՛տ կեանք ու տա՛մ սիրտ:

Մենք մարտիկներն ենք՝ կ'ըսեն,
մենք փամփուշտներն ենք՝ կ'ըսեն,
մենք յուշն ենք, վիշտն ենք, պահանջն ենք, բոցն ենք,
ծիրանի ծառն ենք եւ մեր դաշտերուն անկէ՛ղ բողբոջն ենք...

Հայաստանն ենք մենք,
անթաղ շանքն ենք մենք,
մենք արեգակն ենք, բայց նաեւ մահն ենք,
մամիկին «օ՛ֆ»ն ենք, վարդ աղջիկներուն խէր
աղերսանքն ենք,

մանուկին երգն ենք, անվրէպ խփող հայդուկին խօսքն ենք,
եւ մեր դաշտերու անկէ՛ղ բողբոջն ենք, մենք պատարագն ենք՝
կ'ըսեն ու կ'երգեն, կ'երգեն ու կ'ըսեն
եւ դարձեալ ընտիր խումբեր կը կազմեն:

Father
I send my thoughts to you,
A sort of prayer
If you will,
I remember
When I was three
And you told me
Good things come
To those who wait.
Father I have waited
And yet I still wait.
I am waiting
For my
Good thing.
You call me your
little lamb
and you are
My shepherd
I shall not want
But I thought
You would
Guide me
When the wolves
Were on the prowl
I guess I was a
Black sheep
For I was a victim.

Father help me,
I am your child
Yet when I was four
Why did I feel
Like an
Orphan.
Father if I have sinned
I will repent.
I beg forgiveness,
Just tell me my sin.
Does the punishment
Fit the crime?
Or have I not committed
Anything at all -
I am merely paying
For those who have?
Father,
I ask you to
Help me
Understand
Why,
Why when I was five
Did the ill wind come
Why did you let it

THE FREE SOUL

Winter in New York
Turkish diplomat shot
On the way to the airport
Hours later, a call
From A.R.A.
Confessing to the
So called crime.
Assassin caught
Put on a so called
Trial and given
A so called fair
Sentence
Under special circumstances
Put in a 4 by 4
That he will
Spend the rest of his life in.
Feeling cheated and
Betrayed
He looks in the mirror
And barely recognizes
Her face
Now with very
Long hair
And proud big
Brown eyes.
That's when I realized
Who I was
And
Why I had been born.

Maral Kalinian

Blow me away
Why did you let them
Force me
To drink
Deadly water
Why did you leave me alone?
And why do you continue
To disregard my prayers?

Good things come
To those who wait.
How much longer, father
How much longer?

Sophie Chahinian

AND STILL I RISE

You may write down in history
With your bitter twisted lie
You may drop me in the dirt
But still like dust I rise.

Does my sarcasm upset you
Why are you beset with gloom
Because I walk with my head held high
Every time I enter a room.

Just like moons and like suns
With the certainty of tides
Just like hopes springing high
Still I rise.

Did you want to see me broken
Bowed head and lowered eyes?
Shoulders falling down like teardrops
Weakened by my soulful cries.

Does my arrogance offend you
Please don't take it too hard
Because I laugh like I have prosperity
When all that's really left is dignity.

You may shoot me with your words
You may cut me with your eyes
You may kill me with your hatefulness
But still like air, I'll rise.

Out of the hurts of history shame
I rise
Up from a past that is rooted in pain
I rise
I am an ocean leaping and wide
Welling and swelling, I bear in the tide.

Leaving behind nights of terror and fear
I rise
Into a day break that is wondrously clear
I rise

Bringing gifts of my ancestry
I am the dream
I am the hope

I rise
I rise
And I rise.

Anahid Boghosian

9/85

OPINION

The Essence of Armenian Terrorism

Since the emergence of Armenian terrorism in the 1970's, very little effort has been made to understand the reasons that gave rise to it. Most of the effort has been to explain what has happened and predict what might happen. I will attempt to explain why Armenian terrorists exist.

Terrorist groups, in general, have five main objectives. The most common and controversial one is to make the world at large aware of the terrorist group and their demands. The purpose of a terrorist act is to be visible and sensational, so that through international media coverage the world will hear about the terrorists and their cause. But, it is not so simple. First of all, there is no indication that this type of knowledge among the public will in fact help the terrorists achieve their goals. The N.Y. Times and other major newspapers printed detailed stories about the massacres in 1915 and 1916. Did that create anything more than empty promises from the nations in power? How can it be expected that simple knowledge or maybe a little sympathy will move men to act? And, of course, the point is to get sympathy for the cause. There is little indication that terrorists because they have done so little inside Turkish borders that they cannot possibly destabilize or weaken the Turkish government.

Another objective of a terrorist group is to constantly increase the number of its members and direct supporters through their acts and publications. From the information that is available, it is not possible

to know if Armenian groups have in fact grown in numbers or support.

When fighting for the rights of an ethnic group, a terrorist group, through its acts, will attempt to politicize and mobilize the people of that ethnic group. In the Armenian case, this has occurred to a certain degree. Since 1975, the Armenian people (at least in the U.S.) have been more involved in international and national political affairs. But, examining the communiqués and publications of the Armenian groups, it seems more likely that this mobilization is a side effect and not a direct objective of Armenian terrorist groups.

The analysis of these objectives (taken individually), does not take us very far, but if all of them taken together as one general objective, some sense can be made of the beginnings of Armenian Terrorism. In 1974, after 7 years of terrorist activity, the PLO Chairman, Arafat, was speaking in front of the UN General Assembly. In the same year and in the same halls of the UN, 11 governments agreed to having the mention of the Armenian Genocide erased from an official UN report on the prevention of Genocide. These two facts gave the young Armenian generation of the seventies no choice but to start their own armed struggle. They began with no single clear objective, but adopted all possible objectives and hoped for the best. Their terrorism was the logical result of the existing circumstances. But, I think, there is also a deeper

and much more subtle reason for its emergence. This will become clearer if we examine four particular acts carried out in the past five years.

The first of these acts occurred in Paris on September 21, 1981. Four members of the ASALA took over the Turkish Embassy (killing one security guard and injuring the vice consul and another security guard), and demanded the release of Armenian, Turkish and Kurdish prisoners

being held in Turkey. The demand were not met and 15 hours later the men surrendered. The end result of the act was one security guard killed, some sporadic international media coverage and 4 members of the ASALA arrested. Politically speaking, the act was a miserable failure. Is it worth the loss of 4 members for the death of a security guard and some media coverage? No, it cannot be. But, the four men had hostages. Why weren't the hostages' lives put on the line to have the demands met? They could have demanded food and water and could have held the hostages for an indefinite time. Why didn't the ASALA take full advantage of their takeover?

The second act was also done by the ASALA, this time in the Ankara Esenboga international airport, on August 7, 1982. Two armed men entered the airport and began firing indiscriminantly at the people around them. 9 people were killed and 72 injured. One attacker was killed by the police and the other arrested. When the political gains and losses of the act are weighed, one wonders why it was planned in the first place. Is it worth having one of your members killed and another arrested for the death of 9 strategically and politically insignificant people and a little bit of media coverage? The answer is clearly no. There is something more that escapes reason.

The third act was done by ARA in Lisbon, Portugal on July 27, 1983. Five men attacked the Turkish Embassy - one was shot before he could enter and the rest occupied the building. A little later, the building and the men inside went up in flames. Benefit: a demolished Turkish embassy in Lisbon and a little international media coverage. Cost: the lives of 5

men. Politically speaking, the act was senseless. Why would five men fighting for the political resolution of their cause decide to die that way? Why didn't they hold the building longer and take full advantage of the media coverage? Was it simply to make a statement about their dedication to fight and die for the freedom of the Armenian people? There seems to be another, more subtle reason.

The fourth act was also done by ARA. Three men stormed the Turkish embassy in Ottawa on March 12, 1985, killed a guard and took 12 hostages. The Ambassador escaped by jumping out of a window. The men surrendered 4 hours later. Why did they surrender in such a short time, considering they held 12 hostages? They could have occupied the building for a longer period of time and could have

received maximum media coverage. Why weren't any demands made? Why didn't they make the best of a failed operation?

When political reasoning fails, we must resort to explanations in human passions and emotions. Maybe the words of Andre Breton are helpful: "Violence is the only adequate means of expression." When a nation survives its own massacre, it is not surprising that it would carry deep, unexplainable scars. And, it is not surprising that the time would come when these scars would emerge from their depth. It is not clear what Armenian terrorists are expressing and even less clear why they are expressing it today, but they are the first, crude expressions of a nation who has seen hell and has survived.

Ara Oshagan

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ...

(Շար. Երրորդ էջին)

զուգահեռաբար: Այսինքն, եթե ուժ է պետք, տեւական քարոզչութիւն է պետք, տեւական «լաց» է պետք, չարունակական ճնշումներ են պետք: Ուստի, հարկ է որ հայ քաղաքական միտքը զարկ տայ ամէնէն ազդեցիկ միջոցներուն ու գէնթերուն՝ զանաւու համար կշռող ուժ: Դիւրին չէ — բռնած ու տեսնուած է արդէն — ուժ ձեռք բերել, գիւրին չէ այդ, մասնաւորաբար երբ արդեւորներու օգակը կը պղտիկնայ ու կը փորձէ խեղդել մեր պայքարը: Ահա ճիշդ այս կէտին է որ ուրեմն, պէտք է անցնիլ յաջորդ հանգրուանին: Յաջորդ հանգրուանը, որ գիտէ զինեալ գործողութիւնները իրենց առարկայական արժէքով: Յաջորդ հանգրուանը որ ծաւալ տայ պատերազմին, որ թիրախ դարձնէ ոչ լիկ քարոզչութիւնը, այլ նաեւ

ձեռք բերելիք ուժն ու ազդեցութիւնը:

Վերջապէս, կը մնայ եզրակացրնել թէ հիմնուելով առարկայական տուեալներու ու բխաւս հաշուարկութեանց վրայ, Հայկական ազատագրական պայքարը պիտի անցնի յաջորդ հանգրուանը, այսինքն, Հայ ազատագրական պայքարը որ արդէն ձեռք ձգած է որոշ յաջողութիւն քարոզչական գետնի վրայ, իր նպատակակէտը պիտի դարձնէ՝ առաւելագոյնս դիմացաւ պատճառել իր մարտավարութեամբ, որպէս զի գայ օրը — եւ թերեւս այդ ալ պահանջէ ուրիշ տասը տարիներ — երբ Հայ Դատին նայուի որպէս անմիջականօրէն լուծելի հարց:

Մինչ այդ, մեզի կը մնայ անսակարկ ծառայութիւն մատուցանել:

